

Øvre Eiker Energi AS - fremforhandlet salgavtale. Saksordfører: Adrian Tollefsen

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
4/18	Eierutvalg	21.03.2018
	Kommunestyret	

Saksopplysninger/vurderinger

Bakgrunn for salgsprosessen

I henhold til eierutvalgets mandat skal utvalget bl.a. orienteres om saker som omhandler kommunens eierinteresser. Fra 2014 har utvalget jevnlig blitt holdt orientert om endringer i rammebetingelsene for energisektoren. I denne perioden har også Øvre Eiker Energi AS (ØEE) informert om hvilken betydning endringene vil ha for selskapet. ØEE har også i tråd med vedtektene holdt eierutvalget jevnlig oppdatert om økonomisk og driftsmessig status.

Styret og ledelse i ØEE har vært tydelige på at nye rammebetingelser krever endringer i konsernet og at endringer i energiloven, særlig relatert til selskapsmessig skille, teknologisk utvikling, endring i modell for inntektsrammer etc. antas å redusere utbyttmuligheten i fremtiden så fremt ikke prisene på kraft blir vesentlig høyere.

Kommunen kan ha ulike grunner til å eie selskaper. Det kan være praktiske ordninger for å utføre kommunale oppgaver på den mest hensiktsmessige måten, f.eks. Drammensregionens Brannvesen IKS og Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS. Kommunens eierskap i ØEE er mer historisk betinget, og var under oppbyggingen av sektoren for ca. 100 år siden en kommunal oppgave. I dag er sektoren sterkt lovregulert og spesielt knyttet til nettvirksomheten som er et monopolområde er reguleringen og oppfølgingen fra staten v/NVE meget tett. Det kommunale eierskapet bidrar ikke til å utvikle ØEE. I forbindelse med utbygging av fiber har kommunen benyttet ØEE som et verktøy til innbyggernes beste. Det er i dag ikke identifisert andre oppgaveområder hvor kommunen kan benytte ØEE på samme måte. Verken Selskapet eller kommunen er økonomisk i stand til å løfte frem satsingsområder utenom selskapets kjernevirksomhet. Kommunen anses som en finansiell eier av ØEE. Det vil si at eierskapet nå er basert på at verdiene gir avkastning / utbytte til kommunen.

ØEE er et veldrevet selskap som har hatt fokus på å tilpasse seg, og står for en effektiv drift. Til tross for det har selskapet de siste årene hatt store likviditetsmessige utfordringer. Grunnen til det er sammensatt, men utfordringene har bl.a. medført at utbytte for regnskapsåret 2016 ennå ikke er utbetalt til kommunen. ØEE har utdelt et gjennomsnittlig utbytte de siste 20 årene på 5,2 mill.kr. De høyeste utbytteutdelingene var i første del av perioden. Det vil si at realverdien av utbytte er redusert de siste årene.

I samme periode har kommuneøkonomien generelt endret seg. Det har vært til dels store effektiviseringskrav innbakt i tildelingen av inntekter til kommunene, samtidig som nye oppgaver er tildelt kommunene uten full finansiering. Øvre Eiker kommune har på disse 20 årene hatt en

befolkningsvekst på 27 %. Kommunen vokser nå raskt og de to siste årene har veksten vært på nær 2 % årlig og det gir voksesmerter. Veksten har medført et høyere investeringsnivå enn tidligere og lånegjelden er høy, helt på grensen til hva som er økonomisk forsvarlig. Samtidig har vedlikehold av bygg blitt en salderingspost i denne perioden for å skjerme øvrige tjenester mest mulig og vedlikeholdsetterslepet har vokst seg stort. I dag står kommunen overfor en situasjon hvor rådmann ikke kan anbefale ytterligere låneopptak til nødvendige investeringer spesielt når det gjelder skole og barnehage. Det betyr at utbytte fra ØEE er helt nødvendig i den kommunale driften.

Bakgrunn oppsummert:

Det er endrede rammebetingelser for energisektoren, hvor prognosene er meget usikre i forhold til utbytte, kommunen som eier tilfører ikke selskapet ekstra utviklingsmuligheter og stram kommuneøkonomi som er bakgrunnen for at prosessen med å finne den økonomisk mest gunstige løsningen for kommunen ble igangsatt.

Salgsprosessen

Fra og med de politiske vedtakene i desember 2016 har prosessen pågått. DHT Corporate Services har foretatt verdivurderinger og senere ledet selve den strukturerte salgsprosessen inkl. kontakten med ulike budgivere. ØEE, Kvale advokatfirma og DHT har utarbeidet en intensjonsavtale med Ringerikskraft AS og nå sist bidratt til en fremforhandlet avtale. DHT og ØEE har gitt eierutvalget jevnlige oppdateringer i prosessen og alle små og store veivalg er godkjent i eierutvalget. I tillegg til DHT, er også Kvale advokatfirma engasjert og fra tidlig i prosessen har kommunen engasjert advokatfirma Hjort som rådgivere for eier.

Mottatte tilbud i prosessen er høyere enn forventet og det antydes følgende hovedgrunner til dette; ØEEs strategiske beliggenhet, timingen er god, flere interessenter og at et oppkjøp gir stordriftsfordeler og muligheter for mer effektiv drift.

Vedlagt følger notater fra DHT; redegjørelse vedrørende salgsprosess, (et notat unntatt offentlighet og det samme notatet hvor sensitiv informasjon er sladdet) og redegjørelse indikative bud (unntatt offentlighet) med presentasjon av budgivere, bud og utdyping av enkelte sentrale tema i prosessen.

Politikere og innbyggere har vært opptatt av salgsprosessen og mange høyst relevante og gode spørsmål er stilt. Det har også vært en del faktafeil i innleggene i media og en del av det er svart ut i eget notat.

Rådmann oppfatter at punktene nedenfor har vært sentrale i den politiske og offentlige debatten:

- ØEE kan fortsette som tidligere og vil levere gode resultater også i fremtiden
- Lokalkunnskap er avgjørende for god beredskap
- Hensynet til de ansatte og lokale arbeidsplasser
- ØEEs bidrag til lokalsamfunnet
- Hensynet til Eikern og drikkevann
- Nettleie
- Strømpriser
- Risikoen ved et "kraftverksfond"

Rådmann registrerer at innspillene dreier seg om ØEE og i meget liten grad om kommunen og hvordan en anstrengt kommuneøkonomi vil påvirke innbyggerne.

Ingen kan med sikkerhet si hva fremtiden vil bringe, men rådmann har lyttet til styret og ledelse i ØEE og til ulike rådgivere i energisektoren hvor alle er enige om at et selskap på størrelse med ØEE med overveiende sannsynlighet vil møte større utfordringer fremover enn det selskapet har hatt til nå. Hovedgrunnen til det er omtalt ovenfor knyttet til endrede rammebetingelser og krav hvor et lite fagmiljø som ØEE, er sårbart når det gjelder teknologi- og ingeniørkompetanse. Selskapet har ikke

den finansielle kapasiteten som blir nødvendig for å kunne henge med på den teknologiske utviklingen.

Salgsavtalen med Ringerikskraft AS

Tidspresset for ferdigstilling av salgsavtalen er svært stramt. Samtidig er det viktig at alle forhold blir behandlet forsvarlig, slik at avtalen i minst mulig grad gir rom for tolkninger og uenigheter i etterkant. Selve avtalen er et juridisk dokument som må inneholde en del presis juridisk terminologi og vendinger som kan være noe vanskelig tilgjengelig. Det vil derfor bli utarbeidet et sammendrag som redegjør for de viktigste punktene i avtalen. Sammendraget utarbeides av Kvale advokatfirma.

Styret i ØEE behandler salgsavtalen i styremøte i løpet av uke 11, vedtaket og salgsavtalen som ligger til grunn for vedtaket ettersendes og vil foreligge før gruppemøtene mandag 19. mars. I tillegg vil notatet utarbeidet av Kvale advokatfirma foreligge. Eierutvalgets behandling av saken er 21. mars.

Pr d.d. gjenstår noen mindre avklaringer og redaksjonelle korrigeringer og det er en viss mulighet for at avtalen som behandles av ØEES styre og notatet fra Kvale advokatfirma bygger på en ikke helt ferdigstilt avtale. Eierutvalget vil få en presentasjon av eventuelt gjenstående arbeid senest i Eierutvalgets møte 21. mars. Endelig avtale og eventuelt justert notat fra Kvale advokatfirma vil uansett foreligge før behandlingen i kommunestyret 11. april 2018.

Rådmann har fulgt prosessen med utarbeidelse av salgsavtalen og i skrivende stund er alle vesentlige punkter ferdigstilt og rådmann mener at avtalen er i tråd med intensjonsavtalen og de føringer og signaler som er gitt politisk. Avtalen ivaretar også de spørsmålene som har vært stilt fra politisk hold og fra innbyggere underveis:

- Avtalen sikrer fortsatt drift i Hokksund. Det betyr at lokalkunnskapen beholdes og dermed også beredskapen. Beredskapen vil være på minimum dagens nivå, i tillegg til at en har et stort konsern med store ressurser i baklandet.
- De ansatte ivaretas ved at dagens lønns- og arbeidsvilkår opprettholdes og ingen sies opp. Ringerikskraft ønsker å utvikle miljøet og øke antall arbeidsplasser i Hokksund og har konkrete planer for det.
- Ny eier vil støtte / bidra til lokale lag, foreninger og arrangementer på samme måte som selskapet gjør i dag.
- Avtalen regulerer at det er Øvre Eiker kommune som settes i førersete dersom det blir endringer i konsesjonen knyttet til vannuttak fra Eikern. Opprettholdelse av kommunens rettigheter til vannuttak til alminnelig vannforsyning reguleres i salgsavtalen. Advokatfirma Hjort utarbeider et eget notat vedr. forholdet til vannrettigheter, konsesjon og EVIKS som ettersendes.
- Ringerikskraft har i dag ca. 2 øre lavere nettleie enn ØEE. I tillegg vil nettleien reduseres med 4 øre i Ringerikskraft fra august 2018 på grunn av etablering av et stort og energikrevende datasenter. Slike etableringer gir positiv effekt på nettleien og dersom større energikrevende enheter utvikles vil det motsatte skje. For ØEE er papirfabrikken ved Hellefoss et slikt eksempel som i dag er med på å holde nettleie nede og som vil kunne påvirke nettleien negativt om virksomheten skulle opphøre. Redusert nettleie kommer alle innbyggere, næringsliv og kommunen til gode.
- For strømprisene er det markedet som i hovedsak bestemmer prisen. I dette markedet er konkurransen hard og den enkelte forbruker velger selv hvilken leverandør vedkommende

vil benytte.

- For å redusere finansiell risiko er det et godt råd å spre investeringene. I dag er kommunen som eier av ØEE eksponert kun i én bransje og ett selskap. Ved å investere i et fond med en blanding av produkter og markeder vil risikoen spres og kunne reduseres. Det er ikke fattet vedtak om hvordan et kontantoppgjør skal håndteres, men sentrale politikere har i media nevnt fondsplassering som et alternativ. Risikoen kan aldri fjernes, men det er kommunestyret som avgjør hvor risikovillig en skal være. Øvre Eiker kommune har siden 2002 god erfaring med å forvalte midler i en fondsportefølje.

Eiendommer som ikke skal følge med til ny eier

I egen sak presenteres alle eiendommer inkl. damanlegg som skal tilbakeføres til Øvre Eiker kommune. Dette er i tråd med politisk vedtak (PS 11/17, 21.6.2107) om å rydde opp i eiendomsstrukturen slik at kun eiendommer som tilhører selskapets kjernevirksomhet skal være i selskapets eie. Prinsippene for overføringene ble presentert for kommunestyret 21.2.2018 (PS 30/18, RS 12/18). I tillegg omtaler saken håndtering av administrasjonsbygget på Teknisk sentral (Skotselvveien 29)

Rådmannens oppsummering og konklusjon

Med utgangspunkt i kommunens økonomiske situasjon, ØEEs økonomiske stilling og endringer i rammebetingelsene er det et gunstig tidspunkt å vurdere et salg. Ringerikskraft AS fremstår som et solid konsern med en forretningsfilosofi som ivaretar kommunestyrets ønsker om lokal tilhørighet og ivaretagelse av ansatte. Dette er også sikret gjennom fremforhandlet avtale. Ringerikskraft AS har erfaring fra tidligere oppkjøp og utvikling av forretningsområder lokalt. Den fremforhandlede avtalen med Ringerikskraft AS gir selskapet ØEE og ansatte en helt annen mulighet til å styrke sin posisjon økonomisk, faglig og å få være en del av et utviklingsorientert konsern. Det er synergieffekter som muliggjør dette og gir ØEE helt andre muligheter enn selskapet vil kunne få med kommunen som eier.

Rådmann anser at med realisering av selskapet vil kommunen settes i en helt annen økonomisk posisjon for å kunne foreta nødvendig utbygging innenfor skole- og barnehagesektoren. Det vil styrke kommunens satsing på barn og unges oppvekst-vilkår.

Vedlegg

- 1 DHT Redegjørelse salgsprosess ØEE - offentlig
- 2 DHT - Redegjørelse salgsprosess ØEE u.off
- 3 DHT - Redegjørelse indikative bud ØEE - u.off
- 4 2013-2018 politisk behandling Øvre Eiker Energi AS

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Rådmannens anbefaling

Fremforhandlet aksjekjøpsavtale med Ringerikskraft AS tiltres.

Rådmannen gis i oppdrag å utarbeide en strategi for forvaltning av salgssummen.

Begrunnelse

Salg av aksjene i Øvre Eiker energi AS fremstår som det økonomisk mest gunstige valget for Øvre Eiker kommune. Ringerikskraft AS anses som en god eier for Øvre Eiker energi AS som gir selskapet vekst- og utviklingsmuligheter som Øvre Eiker kommune ikke kan bidra med som eier. Kommunen styrker sin økonomiske situasjon til beste for kommunens innbyggere.

